

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ SKYRIMO VILNIAUS MIESTO ISTORIJOS TYRĖJŲ STIPENDIJOMS ATASKAITA*

2025 m. sausio 10 d.
Vilnius

Sutarties data ir numeris: (2024-05-02 d. Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 30-1078/24. Tyrimo tema „Vilniaus universiteto atkūrimas 1919 m.: tarp Vyčio ir Erelio“).

Ataskaitos pildymo data: 2025-01-09

I. Atlikti Vilniaus miesto savivaldybės istorijos mokslo tyrimai, už kuriuos buvo skirta stipendija (teksto apimtis iki 15 puslapių) (pridedama atlikto tyrimo elektroninė kopija).

1. 2024 m. peržiūrėti publikuoti egodokumentikos ir periodikos šaltiniai. Surinkta archyvinė medžiaga Lietuvos valstybės centriniame archyve ir Vilniaus universiteto bibliotekos Rankraščių skyriuje.
2. Vietoje projekto paraiškoje planuoto mokslo populiarinimo straipsnio parengtas mokslinis straipsnis ir atiduotas spaudai. Doc. dr. Loreta Skurvydaitė 2024 m. parengė mokslinį straipsnį „Vivat, crescat, floreat: greetings to Vlnius university on the occasion of its reopening in 1919“. Straipsnis bus publikuojamas recenzuojamame moksliniame Torunės universiteto (Lenkija) leidinyje *Archiwum Emigracji. Studia, Szkice, dokumenty*. Straipsnis priimtas spaudai 2024 m. liepos mėn., planuojama publikuoti 2025 m. pirmoje pusėje. Teksto struktūra: 1. Sveikinimų analizės diskursas. 2. Vizualiniai sveikinimų naratyvai. 2.1. Heraldinis vizualinis naratyvas. 2.2. Profesinis vizualinis naratyvas. 2.3. lokalinis vizualinis naratyvas. 3. Istorinių asmenybių panteonas ir kaita sveikinimuose. 4. Sveikinimų retorika ir dominuojančios temos. 5. Sveikintojo paveikslas.
3. Dr. Inga Leonavičiūtė surinko medžiagą planuojamos mokslo studijos tekstui „Atsikūriančio Vilniaus universiteto istorinės atminties (iš)raiškos“. Teksto struktūra: 1. Atsikūriančio universiteto istorinis tęstinumas; 2. Vilniaus universiteto istorijos pasakojimai. 2.1. Istoriografinis naratyvas arba *kai pusė didesnė už visumą*. 2.2. Istorinės atminties siužetų *topai* (Batoras ir kovos su Maskovija\ kovos bolševikais\ 1578, 1579 ir 1583 m.\ Batoras ir Pilsudskis; Smuglevičiaus ir Rustemo tradicijos \ SBU Dailės fakultetas; 1803-ieji: tarp „liberalo“ caro Aleksandro II ir kuratoriaus Adomo Čartoryjskio; Skarga-Sniadeckis ir lenkų kalba; Vilniaus imperatoriškojo universiteto didžiųjų penketukas (broliai Sniadeckiai, Lelewelis, Mickevičius, Slovackis); Universiteto uždarymas \ gimnazijos „karceris“). 3. Vilniaus imperatoriškojo universiteto legendos (naratyvo) materializavimas. Parengtas teksto juodraštis.
4. Doc. dr. Loreta Skurvydaitė ir dr. Inga Leonavičiūtė organizavo viešą mokslinę diskusiją kartu su Vilniaus universiteto muziejaus istorikėmis Agne Poškiene ir Julija Jonušaitė 2024 m. spalio 10 d. „Stepono Batoro universitetas ir naujoji Observatorija“. Diskusija buvo skirta 1919 m. atkurtam Vilniaus universitetui ir jo astronomijos observatorijai. Diskusiją moderavo VU bibliotekos komunikacijos specialistė Nijolė Bulotaitė. Renginys vyko VU Idėjų

observatorijoje (M. K. Čiurlionio g. 29). Apie renginį informacija buvo patalpinta VU Istorijos fakulteto ir VU muziejaus informaciniuose kanaluose: <https://www.facebook.com/events/1218954586049243> ; <https://www.if.vu.lt/naujienos1/renginiai/2292-pokalbis-diskusija-stepono-batoro-universitetas-ir-naujoji-observatorija-2024-10-10>

II. I punkte nurodytų atliktų Vilniaus miesto savivaldybės istorijos mokslo tyrimų reikšmė Vilniaus miesto savivaldybei (teksto apimtis iki 15 puslapių).

Tyrimas koncentruojasi į Vilniaus universiteto 1919-1939 m. istorijos laikotarpį, Stepono Batoro universitetą ir jo atidarymo progai skirtiems sveikinimams. Išlikę sveikinimai yra iki šiol netyrinėti ir nenaudoti moksliniame diskurse. Stepono Batoro universitetui daugiausia dėmesio yra skyrusi Lenkijos istoriografija, tuo tarpu lietuviškoje istoriografijoje vis dar stokojama mokslinių tyrimų, neretai dominuoja neigiamas požiūris į šį Vilniaus universiteto tarpsnį. Vis labiau aktualizuojant Vilniaus miesto istoriją, tarpukario Vilnius yra itin įdomus fenomenas. Todėl šis tyrimas yra aktualus siekiant suvokti daugiakultūrio ir daugiakalbio Vilniaus ir jo universiteto laikotarpį besiskleidusių tarp dviejų pasaulinių karų.

III. Numatomas Vilniaus miesto savivaldybės istorijos mokslo tyrimų tęstinumas, kita aktuali Vilniaus miesto savivaldybės istorijos mokslo tyrimų informacija (teksto apimtis iki 15 puslapių).

Tyrimas tęstinis, yra vykdomas iki 2025 m. gruodžio 31 d. 2025 metais yra planuojamas parengti mokslo studijos, skirtos Vilniaus universiteto atkūrimui 1919 m. parengimas. Taip pat parengti dvi ekskursijas. Viena iš jų buvo numatyta 2024 m. rudenį, bet dėl pasirengimo Lietuvos sezonui Prancūzijoje ir dalyvavo konferencijoje Paryžiuje buvo apsiribota mokslinė diskusija, o ekskursija bus parengta ir įgyvendinta 2025 m. pavasarį. 2025 m. rudenį planuojama skaityti viešą paskaitą, skirtą istorinės atminties klausimams Stepono Batoro universitete.

IV. I–II punktuose nurodytą informaciją pagrindžiantys priedai (pateikiami aktualūs ir reprezentatyvūs priedai) (pridedama).

L. Skurvydaitės Straipsnis atiduotas spaudai. Diskusijos įvykio internetinės pateikiama I punkte.

Doc. dr. Loreta Skurvydaitė
(Stipendijos gavėjo vardas, pavardė ar
organizacijos atstovo pareigos, vardas ir pavardė)

(parašas)

* Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo Vilniaus miesto istorijos tyrėjų stipendijoms ataskaita gali būti papildoma kita informacija atsižvelgiant į Vilniaus miesto savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo Vilniaus miesto istorijos tyrėjų stipendijoms nuostatų 28 punktą.